

§ 180

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia 2023–2025

HEL 2022-008716 T 00 01 01

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi liitteenä olevan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategialuonnoksen vuosille 2023–2025.

Merkitessään tiedoksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategialuonnoksen vuosille 2023–2025 sosiaali- ja terveyslautakunta toteusi samalla seuraavaa:

Samalla lautakunta katsoo, että:

Palvelustrategian toteuttamisen kriittinen tekijä on rahoituksen riittävyys. Lautakunta pitää välttämättömänä vaikuttamistyön jatkamista valtionrahoituksen tason oikaisemiseksi tarvetta vastaavalle tasolle.

Laadukkaiden sotepe-palveluiden järjestämisen kannalta keskeisin haaste on riittävä henkilöstön saatavuus. Siksi toimet, joilla tähän vastataan ovat ensisijaisen tärkeitä myös sotepe-uudistuksen toimeenpanton näkökulmasta. Tässä keskeistä on koko toimialan johtamisen ohella kiinnitettävä huomiota toimintayksiköiden johtamisen, organisaation ja työn organisoinnin kehittämiseen. Hyväksi on käytettävä myös eri toiminnoissa kehitettyjä parhaaksi osoittautuneiden käytäntöjen siirtämiseen yleiseen käyttöön.

Ensihoitoa koskevissa tavoitteissa tulee huomioida HUSin rooli ensihoidon järjestämistä vastuullisena toimijana Uudellamaalla ja HUSin kanssa tehtävän yhteistyön välttämättömyys.

Palvelutarjonnassa on tärkeitä huomioida eri tyyppisiä palveluita käyttävät asiakkaat kuten digipalveluita käyttävät, matalan kynnyksen palveluita käyttävät ja myös vahvempia laitospalveluita käyttävät ja pidempiä osastojaksoja tarvitsevat asukkaat.

Samalla lautakunta katsoo, että palvelustrategiassa tulee näkyä vahvemmin palveluiden saatavuuden varmistaminen molemmilla kansalliskielillä esimerkiksi kiinnittämällä huomiota ruotsinkielisten palveluketjujen toimivuuteen, johtamiseen, kielitaitovaatimukseen ja tiedonkeruuseen.

Helsinki pyrkii strategiakaudella pitämään edelleen terveyskeskuskäynnit maksuttomina.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta ei katsonut tarpeelliseksi kuulla asiassa kutsuttuja asiantuntijoita, eivätkä nämä siitä syystä osallistuneet kokoukseen.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Daniel Sazonov: Lisätään päätösosaan seuraava:

"Samalla lautakunta katsoo, että:

Palvelustrategian toteuttamisen kriittinen tekijä on rahoituksen riittävyys. Lautakunta pitää välttämättömänä vaikuttamistyön jatkamista valtionrahoituksen tason oikaisemiseksi tarvetta vastaavalle tasolle.

Laadukkaiden sotepe-palveluiden järjestämisen kannalta keskeisin haaste on riittävä henkilöstön saatavuus. Siksi toimet, joilla tähän vastataan ovat ensisijaisen tärkeitä myös sotepe-uudistuksen toimeenpanon näkökulmasta. Tässä keskeistä on koko toimialan johtamisen ohella kiinnitettävä huomiota toimintayksiköiden johtamisen, organisaation ja työn organisoimisen kehittämiseen. Hyväksi on käytettävä myös eri toiminnoissa kehitettyjä parhaaksi osoittautuneiden käytäntöjen siirtämiseen yleiseen käyttöön.

Ensihoitoa koskevissa tavoitteissa tulee huomioida HUSin rooli ensihoidon järjestämisvastuullisena toimijana Uudellamaalla ja HUSin kanssa tehtävän yhteistyön välttämättömyys.

Palvelutarjonnassa on tärkeitä huomioida eri tyyppisiä palveluita käyttävät asiakkaat kuten digipalveluita käyttävät, matalan kynnyksen palveluita käyttävät ja myös vahvempia laitospalveluita käyttävät ja pidempiä osastojaksoja tarvitsevat asukkaat."

Kannattaja: jäsen Kati Juva

Vastaehdotus 2:

Puheenjohtaja Daniel Sazonov: Lisätään päätösosaan seuraava:

"Samalla lautakunta katsoo, että palvelustrategiassa tulee näkyä vahvemmin palveluiden saatavuuden varmistaminen molemmilla kansalliskielillä esimerkiksi kiinnittämällä huomiota ruotsinkielisten palveluketjujen toimivuuteen, johtamiseen, kielitaitovaatimukseen ja tiedonkeruuseen."

Kannattaja: jäsen Kati Juva

Vastaehdotus 3:

Jäsen Laura Korpinen: Lisätään päätösosaan seuraava:

"Edelleen lautakunta katsoo, että:

Sosiaali- ja terveyspalveluja ei laajenneta muunkielisiksi.

Omaishoito on pidettävä yhtenä hoitomuotona palveluvalikossa.

Digipalveluiden tarjontaa harkittaessa on kriittisesti arvioitava se, keille digipalvelu soveltuu, eikä esimerkiksi kotihoitoa voi kategorisesti korvata digiyhteyksin. Yhdenvertaisuus-sanalla tulisi avata se, mitä kussakin tapauksessa asialla tarkoitetaan, ja korvata sanalla tasa-arvo, kun sitä tarkoitetaan. Pelastustoimella on jatkossakin oltava oma erillinen palvelutasopäätöksensä."

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Vastaehdotus 4:

Jäsen Kati Juva: Lisätään päätösosaan seuraava: "Helsinki pyrkii strategiakaudella pitämään edelleen terveyskeskuskäynnit maksuttomina."

Kannattaja: jäsen Seija Muurinen

Vastaehdotus 5:

Jäsen Pentti Arajärvi: Lisätään päätösosaan seuraava: "Helsingin ei tule strategiakaudella ottaa käyttöön terveyskeskus- ja laboratoriomaksuja."

Kannattaja: jäsen Sinikka Vepsä

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä puheenjohtaja Daniel Sazonovin ensimmäisen vastaehdotuksen.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (puheenjohtaja Daniel Sazonov)

Jaa-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Ei-äännet: 11

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Maaret Castrén, Kati Juva, Minna Lindgren, Seija Muurinen, Björn Månsson, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Daniel Sazonovin toisen vastaehdotuksen äänin 11 - 2.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 11

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Maaret Castrén, Kati Juva, Minna Lindgren, Seija Muurinen, Björn Månsson, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 4 (jäsen Kati Juva)

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 5 (jäsen Pentti Arajärvi)

Jaa-äännet: 9

Maaret Castrén, Kati Juva, Laura Korpinen, Minna Lindgren, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen

Ei-äännet: 4

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Björn Månsson, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Jäsen Kati Juvan vastaehdotus voitti jäsen Pentti Arajärven vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

Äänestyksen jälkeen sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti asiasta hyväksytyjen vastaehdotusten osalta esittelijän ehdotuksesta poiketen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mia-Veera Koivisto, palvelustrategiapäällikkö, puhelin: 310 35567
mia-veera.koivisto(a)hel.fi
Sampo Pajari, Talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42504
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

1 Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia 2023-2025

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää merkitä tiedoksi liitteenä olevan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategialuonnoksen vuodelle 2023–2025.

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja palvelustrategiapäällikkö Mia-Veera Koivisto ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus

Valtakunnallisen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen uudistuksen keskeiset toiminnalliset ja lainsäädännölliset muutokset koskevat myös Helsinkiä. Merkittävimmät muutokset ovat valtion tavoite- ja talousohjaus sekä järjestämisen vahvistaminen. Uusi lainsäädäntö ja uudistuvan rahoitusmallin myötä tiukkeneva määrärahakehys yhdistettynä kasvavaan palvelutarpeeseen edellyttävät vahvaa strategista suunnittelua ja johtamista. Helsingin kaupungilla on ensisijainen vastuu lakisäänteisen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä. Muutokset asettavat paineita järjestäjäroolin selkiyttämiseksi ja vahvistamiselle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen edellyttää hyvää kokonaisuuden hallintaa: tiedolla johtamista, kustannusten hallintaa, palvelutarpeen kehittymisen ennakoimista ja ennaltaehkäisyä, palvelujen riittävyyden, henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden varmistamista, systemaattisesti suunniteltua tuotantorakennetta, palvelutuotannon ohjausta ja hyödyntämistä sekä valvontaa ja palvelujen yhteensovittamista.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, 11 §) on laadittu talouden ja toiminnan suunnittelua sekä johtamista varten. Laki määrittelee palvelustrategian sisältöä. Pelastustoimea ohjaa sen rinnalla pelastustoimen palvelutasopäätös (laki pelastustoimen järjestämisestä, 6 §).

Uusi lakisääteinen palvelustrategia on palvelujen järjestäjän strategia, jossa päätetään järjestämisvastuulle kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet sekä tavoitteet palvelujen toteuttamiselle. Tavoitteissa otetaan huomioon asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet sekä palvelujen saatavuus ja saavutettavuus.

Ensimmäinen palvelustrategiakausi Helsingissä on vajaan valtuustokauden mittainen ja luonteeltaan lyhyen aikavälin muutosstrategia, jonka avulla otetaan haltuun uudistuksen keskeisiä muutoksia.

Palvelustrategia tukee kaupunkistrategian toteutumista. Kaupunkistrategian tavoitteita on täsmennetty ja täydennetty palvelustrategiassa toimialan yhteisillä tavoitteilla, keinoilla ja lupauksilla Helsingin asukkaille. Palvelustrategian lähtökohtana on, että Helsinki vastaa jatkossa entistä paremmin asukkaidensa palvelutarpeeseen.

Palvelustrategian toteutumista seurataan vuosittaisissa ministeriön kanssa käytävissä neuvotteluissa. Lisäksi jatkossa valtakunnalliset strategiset nelivuotistavoitteet määrittävät järjestäjän palvelustrategisia linjauksia.

Palvelustrategian valmistelu

Palvelustrategian valmistelu käynnistyi vuonna 2020 osana sote-uudistukseen valmistautumista. Tavoitteena oli, että Helsinki ottaa entistä vahvemman järjestäjäroolin ja kirkastaa järjestäjän strategian sekä tavoitteet.

Palvelustrategian valmistelun ohjausryhmänä on toiminut sosiaali- ja terveystoimialan ylin johto, ja valmistelua on koordinoanut tehtävään nimetty koordinaatioryhmä.

Vuoden 2021 aikana kartoitettiin järjestämisen nykytilaa asiantuntijoiden yhteistyötapaamisissa ja heidän haastatteluillaan. Kartoituksen tuloksia verrattiin sote-uudistuksen lakiehdotuksiin. Lakien hyväksymisen jälkeen järjestettiin työpajat, joihin osallistui yhteensä noin 200 sosiaali- ja terveystoimen asiantuntijaa, päällikköä ja johtajaa. Työpajoissa palvelujen järjestämisen kehittämistarpeet konkretisoituivat ja yhteinen tahtotila tulevaisuuden palveluista kirkastui.

Palvelustrategialuonnos ottaa huomioon kesällä 2022 toteutetut asukas- ja henkilöstökyselyt. Palvelustrategian luonnosta esiteltiin henkilöstöjärjestöjen järjestöneuvottelukunnassa ja henkilöstötoimikunnassa. Vammais-, vanhus- ja nuorisoneuvoston jäsenille annettiin mahdollisuus kommentoida palvelustrategiaan luonnosteltuja lupauksia, tavoitteita ja keinoja.

Palvelustrategian valmistelua, rakennetta ja sisältöteemoja on esitelty sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaostossa sekä sosiaali- ja terveyslautakunnassa.

Sosiaali- ja terveyslautakunnalle sekä pelastuslautakunnalle järjestettiin yhteinen iltakoulu palvelustrategian temaattisista kokonaisuuksista. Kaupunginvaltuutetuilla oli mahdollisuus ottaa osaa valmisteluun esittämällä kaupunginvaltuuston palvelustrategiaseminaarissa näkemyksiä uuden toimialan tavoitteista ja palveluista.

Helsingin kaupunki kuuli järjestöjä sote-uudistuksen järjestöyhteistyön valmistelussa muun muassa verkkokyselyllä, jonka vastauksia on hyödynnetty palvelustrategiatyössä. Valmistelun aikana kuultiin myös järjestöjen sote-muutostuen asiantuntijoita.

Palvelustrategiaa on muokattu keskustelujen, kyselyjen tulosten, lausuntojen ja palautteen perusteella, minkä lisäksi palvelustrategiaa on työstetty yhdessä sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastuslaitoksen asiantuntijoiden kanssa.

Osallistuvassa työskentelyssä syntynyttä materiaalia käytetään jatkossa myös toiminnan suunnittelussa. Strategiakauden aikana varmistetaan, että palveluntuottajilla, järjestöillä ja henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua toimenpiteiden konkreettiseen suunnitteluun.

Ensimmäisen palvelustrategian valmistelussa on osallistuvan valmistelun lisäksi huomioitu tiedossa oleva valtakunnallisen sote-uudistuksen yleinen tavoiteohjaus, uudistunut lainsäädäntö, Helsingin kaupunkistrategian tavoitteet sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palveluille sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimissa tunnistetut strategiset kehittämistarpeet.

Palvelustrategian rakenne ja sisältö

Palvelustrategia tähtää siihen, että asukkaat saavat nopeasti, sujuvasti ja yhdenvertaisesti tarvitsemiaan palveluja. Strategian sisältö etenee johtamista ja henkilöstöä koskevista tavoitteista kohti palvelujen saata-
vuudelle asetettuja tavoitteita.

Johtamisella varmistetaan, että asukkaat saavat tarvitsemansa palvelut. Palvelun onnistuminen edellyttää hyvinvoivaa ja tehtävänsä osavaa henkilöstöä. Kustannusvaikuttavuuden lisäämisellä, palvelujen yhteensovittamisella ja tuottajien hyödyntämisellä sekä ohjauksella turvataan osaltaan sekä palvelujen laatu että palvelujen saatavuus.

Palvelustrategian tavoitteet ja keinot linjaavat päätöksentekoa ja kehittämistyötä yhdessä Helsingin kaupunkistrategian kanssa.

Toteuttaminen ja seuranta

Palvelustrategian onnistumisen ja vaikuttavuuden varmistamiseksi seuraamme tavoitteiden toteutumista. Järjestelmällisellä seurannalla ja arvioinnilla voidaan tarvittaessa tarkentaa toimenpiteitä varmistamaan palvelustrategian tavoitteiden toteutuminen.

Palvelustrategian toteutumista seurataan kaupunkistrategian tavoitteiden ja talouden ja toiminnan seurannan prosessien mukaisesti. Palvelustrategiaa toteutetaan osana toimialan päivittäistä työtä.

Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan myös vuosittaisissa neuvotteluissa sosiaali- ja terveysministeriön kanssa osana järjestämisvastuun toteutumisen seurantaa ja arviointia.

Palvelustrategiasta laaditaan tiivistetty esitysversio ja viestintämateriaalia asukas- ja henkilöstöviestintään.

Päätöksenteko palvelustrategian hyväksymisessä

Palvelustrategiasta päätetään samassa aikataulussa kuin vuoden 2023 talousarvioehdotuksesta ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2024–2025. Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee palvelustrategian tiedoksi ja esittää näkemyksensä palvelustrategiaan. Tämän jälkeen palvelustrategiaa käsitellään sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaostossa, joka antaa ehdotuksen kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen kaupunginvaltuusto hyväksyy palvelustrategian.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mia-Veera Koivisto, palvelustrategiapäällikkö, puhelin: 310 35567
mia-veera.koivisto(a)hel.fi
Sampo Pajari, Talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42504
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

06.09.2022

Asia/4

1 Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia 2023-2025

Oheismateriaali

1 Asukas- ja henkilöstökyselyjen ensimmäinen yhteenveto
2 Vammaisneuvoston lausunto palvelustrategialuonnoksesta
3 Vanhusneuvoston lausunto palvelustrategialuonnoksesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Toimialajohtaja
Hallintopalvelut
Palvelukokonaisuuksien johtajat

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.08.2022 § 155